

Interview

Nieuwe Natuurvisie reikt ondernemers de hand én daagt hen uit

Afgelopen voorjaar is het Ministerie van Economische Zaken (EZ) gestart met het opstellen van een nieuwe Natuurvisie. Over deze Natuurvisie en de betekenis ervan voor de Gastvrijheidssector spraken we met Hans Rutten (projectleider Natuurvisie) en Louis van Vliet (coördinerend beleidsmedewerker Natuurlijk Ondernemen), beiden werkzaam bij EZ.

Om te beginnen: waarom is de Natuurvisie eigenlijk belangrijk voor de Gastvrijheidssector?

Hans Rutten: “De Natuurvisie biedt de Gastvrijheidssector denk ik volop kansen. Het perspectief van de Natuurvisie is namelijk natuur die midden in de samenleving staat. Mensen willen en kunnen de natuur meer beleven en benutten én zelf een aandeel leveren in het beschermen ervan. Ook ondernemers spelen nu al een rol in de natuurbescherming en geven aan daar eerder meer dan minder aan te willen doen. Dat maakt het mogelijk dat overheden op een meer constructieve manier met natuurwetgeving om kunnen gaan dan momenteel vaak gebeurt. Wetten zijn idealiter een vangnet, voor als iets mis dreigt te gaan. Ze lijken nu soms te veel een doel op zich. Daar kunnen we vanaf als partijen samen tot constructieve oplossingen komen, samen doelen bereiken. Voor recreatieondernemers betekent dit dat er meer mogelijkheden kunnen ontstaan om tot vernieuwing van hun bedrijf te komen. Maar het vraagt dus wel dat zij met grote verantwoordelijkheid opereren.”

Louis van Vliet: “Er zijn al flink wat ondernemers die dat doen. Die niet alleen profijt trekken van de natuur en de landschappelijke kwaliteiten maar ook mee-investeren in het systeem. We willen dat in de toekomst meer ondernemers zo gaan opereren.”

Wat was voor het Rijk de reden dat de Natuurvisie wordt opgesteld?

Hans Rutten: “Formeel heeft de Rijk de taak om eens in de paar jaar een Natuurvisie op te stellen. Dit is bij wet geregeld en heeft onder andere te maken met de internationale afspraken rond natuurbehoud. Verder geldt dat het altijd goed is om regelmatig na te denken over basale vragen als: doen we de goede dingen en doen we ze op de goede manier? En vooral: moeten we het in de toekomst op dezelfde manier blijven doen of moeten we iets veranderen? De vraag werd extra opportuun door de bezuinigingen van het Rijk op het natuurbeleid en natuurlijk door de decentralisatie van het beleid voor het Natuurnetwerk Nederland. Dit maakte het extra belangrijk om helder te maken wat het Rijk nog wel doet en wat niet meer. Daarnaast speelde er een permanente onrust over het feit dat de natuurdoelen steeds niet of slechts moeizaam behaald worden. Neem de biodiversiteit. Binnen de EHS zie je dat de biodiversiteit fors is toegenomen de laatste decennia. Daarbuiten gaat het echter steeds minder goed in plaats van beter, zoals we ons ten doel gesteld hebben. Reden om eens na te denken over wat we kunnen doen om de doelen wel te halen.”

En heb je al ideeën over de weg die je op wilt met de nieuwe Natuurvisie?

“Ja, zeker”, aldus Hans Rutten, “Het verbeteren van de biodiversiteit blijft een belangrijk doel. En het realiseren van meer natuur en het verbinden van gebieden blijft daarbij een onmisbare strategie. Maar de verantwoordelijkheid om dit te doen ligt niet langer bij ons, maar bij de provincies. In het Natuurpact zijn daar vorig jaar afspraken over gemaakt. Een tweede strategie is dat we andere partijen die ons willen helpen om natuurdoelen te halen willen faciliteren. De Green Deals zijn al een voorbeeld van deze weg. We zoeken dus naar combinaties met andere sectoren. En dat betekent dat je de omgang met natuur moet vergemakkelijken. Overigens is het goed om op te merken dat het niet alleen om biodiversiteit gaat in het natuurbeleid. We lijken soms een beetje vergeten te zijn dat het bij natuur ook gaat om het geluk van mensen. Om het genieten van de natuur. Dit kunnen we

meer benadrukken en de maatschappelijk kracht die hier in besloten is beter gaan benutten. Ook dat is dus een strategie. Tot slot helpen we de natuur enorm als we erin slagen om het gehele economische proces te vergroenen. Dus een andere manier van produceren en consumeren waardoor onze ecologische voetafdruk kleiner wordt.”

Wanneer ben je tevreden?

“Een natuur die middenin de samenleving staat is de stip op de horizon. In die visie wordt de natuur *door de samenleving versterkt* en de samenleving door de natuur. Dat is nogal een omslag ten opzichte van wat we gewend waren: de natuur *beschermen tegen de samenleving*. Die omslag is nu al volop gaande en die willen we met de Natuurvisie ondersteunen.” vertelt Hans Rutten. “Dit betekent nogal wat voor allerlei partijen. Voor overheden, ondernemers, natuurorganisaties. De overheid moet burgers en ondernemers vertrouwen geven. En die burgers en ondernemers moeten het vervolgens gaan waarmaken. Als we die weg verder kunnen inslaan mede dankzij de Natuurvisie, dan is alle inspanning wat mij betreft geslaagd.”

Is de Gastvrijheidssector ook betrokken bij het opstellen van de Natuurvisie?

Hans Rutten: “Ja, zeker. Kijk, de stip op de horizon staat vast en dat geldt ook voor de strategieën die we willen bewandelen. In de Natuurvisie werken we dit verder uit. En dat doen we samen met allerlei partijen in het land. We hebben de laatste maanden daarom veel overleg gehad met de buitenwereld, ook met vertegenwoordigers van de Gastvrijheidssector. “Een belangrijk moment in het proces was de Natuurtop afgelopen juni.”, zo vult Louis van Vliet aan. “Daarin werden zogenaamde Groene Tafels gehouden. Bij een van die Groene Tafels stond de Gastvrijheidssector centraal. Dat was een hele goede bijeenkomst. Een flink aantal vertegenwoordigers uit de sector deed mee en zij hebben samen een intentieverklaring opgesteld, waarin zij aangeven tot acties te willen komen die zorgen voor zowel versterking van de natuur als van de gastvrijheidseconomie.”

En is dit interactieve proces nu klaar?

“Nee, we voeren nog steeds veel gesprekken”, vertelt Hans Rutten, “Ook met vertegenwoordigers van de Gastvrijheidssector. Zo is er in januari 2014 nog een bijeenkomst met de partijen die in 2010 het ‘Manifest Natuur, landschap en economie voor een vitaal platteland’ ondertekenden. Onder hen onder zijn terreinbeheerders maar ook RECRON en ANWB. Vanaf eind januari gaan we toewerken naar een eindproduct. Eind maart moet de Natuurvisie klaar zijn. En bij de presentatie willen we ook de Groene Tafels weer een plek geven om zich te presenteren. Dus ook de Gastvrijheidssector krijgt dan weer een podium.”

Hoe verhoudt de Natuurvisie zich ten opzichte van de sectorvisie die Gastvrij Nederland onlangs presenteerde?

Louis van Vliet: “De visie van de Gastvrijheidssector gaat over meer dan natuur en landschap. Maar daar waar natuur en landschap aan de orde komen, kan de Natuurvisie een belangrijke kapstok zijn. Als de Gastvrijheidssector wensen heeft en die zijn in lijn met de Natuurvisie dan geeft dat veel perspectief. Er wordt op ons initiatief onder leiding van STIRR ook gewerkt aan een Actieagenda Natuur en Gastvrijheid, juist om te zorgen dat de brug tussen beide sectoren geslagen wordt. En om daarbij ook echt tot concrete acties te komen.”

Tot slot; ik hoor jullie over kansen voor ondernemers die verantwoordelijkheid nemen voor hun omgeving. Maar tegelijkertijd blijft beschermende wetgeving, zoals Natura 2000, een grote rol spelen. Een ondernemer kan dan denken: als puntje bij paaltje komt mag ik straks nog steeds heel weinig. Kunnen jullie recreatieondernemers verzekeren dat het niet slechts blijft bij mooie woorden?

Louis van Vliet: “Om te beginnen blijkt het in werkelijkheid nog best mee te vallen met de belemmeringen die de natuurwetgeving met zich mee brengt. En vergeet niet dat de

bescherming van de natuur ook juist in het belang is van de recreatieondernemers. Maar natuurlijk zijn belemmeringen er wel en dat geldt ook voor de dagelijkse praktijk van de uitvoering. Ik denk wel dat de Natuurvisie er aan bij zal dragen dat die belemmeringen afnemen. Maar ook heel belangrijk hierbij is de nieuwe Natuurbeschermingswet. Het kabinet wil de huidige wetten voor natuurbescherming samenvoegen tot één wet en de regels vereenvoudigen en verduidelijken waardoor de procedures sneller kunnen worden doorlopen. Deze nieuwe Natuurbeschermingswet verkeert nu in een cruciale fase. Binnenkort wordt duidelijk of de Gastvrijheidssector met de nieuwe Natuurbeschermingswet beter uit de voeten kan. Als dat het geval is dan kunnen de ondernemers tevreden zijn.”

Rob Berkers – STIRR – 26 november '13